

2 PEETOROO

Peetooroona ínaaqianna akara.

1 ¹Qiní Simoona moo dúqu Peetooroosa qinée ásauku mundírana Yísuna aináinira faiqi Yísufa maa-maqánasaa diqiqámaqoo fasiqausa márúnausa maa-akarána ínni rúmánnimaqaida. Maasá Ánutufa maasá asumu máree marífa ásauku mundírafa Yísufa narí andeeqáranannai ámiqira oondara fooqána narí saqárikirana maasá qíminau, ínni faqa mi-amiqira ainainná nímínuu.

²Ínnee Ánutuna faqa Yísuna maasá karaambáiqara faqa írídaqa mi-iriránannai Ánutufa narí káqi nímírana faqa narí asooárana faqa ínniki qumbiqáfinaqa máriaqa.

Peetooroofa maasá óosana óosana andeeqára máríranara qímaqoofa.

³Ánutufa narí káaqa qára ámiqiranannai maasá dáaree marína Yísunara írianara eedóo qínoo dóo minánnai narí innaarúnaindaraa afeeka maasá qímanakái qímifaqa minánnai Ánutuna andeeqára márírana maa-maqánasaa máraanaura. ⁴Mi-innaarunaindaraa afeekánannai narí káaqa idaaqíra ámiqi ámiqirana narí qíma afeekaikámmáqoona maasá qíminau. Mifá qíma afeekaikámmaqoo káaqa ámiqira ainainannái maasá maa-maqánasaa máriafanna mandáinainara fanandírana faqa putaaírana faqa qíma afeekaikámmaqoo afeekana mara máreeqa í ruqíqaki fídaqa Ánutuna aunduráindaraa írirana andeeqára máríranaki máríraree qídaqa miqídaqa.

⁵⁻⁶Ínnee innaarúnaidaraa andeeqára márírana máraidaqa minára kai ínnee ínneeqa Yísuna mandaaqáranasaa minásaa afeekaikámasee ínneeqa andeeqára márírana minásaa ootúpaaqa. Ootúpamáseeqa Ánutuna ufa ásaana rúmasee ámiqimasee írirana faqa minásaa afeekaikámasee ootúpaaqa. Kafáa miqóoqari ínnee ínneeqa nimanara iriséeqa miná faqa afeekaikámasee ootúpaaqa. Kafáa miqóoqari nóori kándamasee márídaqa aináinirana faqa afeekaikámasee miná faqa ootúpaaqa. Kafáa miqóoqari Ánutuna aanna rárana faqa afeekaikámasee

ootúpaaqa. ⁷Kafáa miqóoqari nári níkaqaafasaara foora naríara naríara áidirana miná faqa afeekaikámasee ootúpaaqa. Kafáa miqóoqari naríara naríara nímuqusírana miná faqa afeekaikámasee ootúpaaqa. ⁸Mi-amiqira ainainásara ínnée sárauqi maríafanoo. Ínnée mi-ainainásusa moó faqa moó faqa máree márifanoo mifáuqa ínni dadaaqifaqa ínnée karaambáiqua asaku mundírana Yísuna íriranaki márídaqa sía fífau márifaranoo sía kadíqarasa márifaranoo ínnée kási kasídaqa ánoonáikimaríasa márifaranoo. ⁹Faiqí moó fannoo mi-amiqira ainainásusa sía márainafa miná áfu dimbárafa sía qáfaidanoo narí mandáinaina findaukámáisóonara aunúseenoo miqídanoo.

¹⁰Ínnée aiqámausa nífusaa maqee maqee moo faqa moo faqa afeekaikámasee Ánutufa ínni rusandeesámumasee mároonara kooroo iaqa. ¹¹Ínnée mi-amiqira ainainásusa afeekaikámasee ínni Yísuna saqárikirana ootúpamásaifanoo maasá karaambáiqua ásaku mundírafa asumu máree marífa Yísufa miná qáfamaseenoo narí náaru márira qúqusaki firaa qóo kooqí atú aqúseenoo ínni nárameeqee minakí quqáannoo.

¹²⁻¹³Qinée minára iriséeqa maa-ainainásusa maqee maqee náaqoo áuqeemariana íriqa máraaqeera. Ínnée sía aunímariafanoo írimariafanoo ánoona ufasáa afeekaikámafi atooqáfi írimariafaqa kaifáa qímannimídaqa. Qinée maaqóo sía kúqídaqa káqi márídaqa ínni kafáa kafáa náaqoo áuqaranara andeeqánoo marí ífoo qídaqa. ¹⁴Qinée maa-maqánasaa kúqiqa qipata qúsasaa quqánauree qídaqa íridaqa. Maasá karaambáiqua ásaku mundírafa Yísufa akooqóo daamúa qímáqooqoo kai qúsasaa quqánaura. ¹⁵Qinée káqi márídaqa afeekaikámasee qímannimídaqa kásooqaqee kuqufúanaqa moo áinaina kambíqainaqa ámiqimasee irisáida narímau fuaqéera qímannimídaqa.

Sía Peetooroofa úri úfafau qímanniminau. Qinée qeeqá qífukoo qáfaafannanara qídaqee qinau.

¹⁶Sía maasá faiqí úri úfafau iriséefau ásaku mundírana ¹⁷⁻¹⁸Yísunara maa-maqánasaa firaafá innaarúnaindari qúmuna qídafau maasá qeeqá qífunnai miná úriqararana qáfaafannanara qímannimídaqa. Maasá qeeqá kai miná faqa náaquqara áaqanasaa máriafananoo firaa kaaqa qaranakiqari Ánutuna ufa qúmufaqa maasá íriqiafana, maafá qiní dídira qímaaku márifaqa qinée minára rídaqa asasídaqa. Mi-ufánannai Yísuna áuqu firaanáikinoo káaqa aréenarana áakuamaqóofaqa maasá miqóo márída qáfeeqa íriqiafana.

¹⁹Maqee maasá miná qáfamaseeqa óoqeenáa tamummaqara fasiqauqa ákarara kúqaa fee qímariafannana, maqee ánoona qáfamaseeqa dóo kúqaa uqanna ánoona fee qídaqa. Ínnée tamummáqara fasiqauqa ufa ámiqimasee írifanoo náaqooki kéeqainaqa ámiqimandee márifaranoo.

Misá ufa asukunaki qóomara foora káaqa qáida márídanoo iqáqarana áfeesiannoo duqudeeqiara foora Yísufa ínni nímuqusaki káaqa qáannoo. 20-21 Ínnee maa-ainainná náaree íriaqa. Ínnee tamummáqara fasiqauqa ufa írimariana sía minakínaa moó ufa fannoo naríaraa áaduma ánoona márídanoo. Sí tamummáqara ufa moo fannoo faiqí íriranasaa kambíqanau. Náaquqara maraquna fannoo mi-tamummaqara fasiqáusa uqéereeqeenoo Ánutuna íriranaki quqásoofaqa qáfamasee nári máqanna qímannimisee ákara rúmaqoofa márídanoo sía nári kai íriqau.

Peetooroofa únna ámaana ufa qífundínausara aaquqímaqoo úfafa.

2 ¹Óoqai Isaraee máqannaasaki únnaqira tamummaqara fasiqauqa anirée káqirúna mara ubeekée máríqau. Maqee maa-aukuanná misá undée kai íqa únnaqira amaana ufa qímanniminausa ínniki kambíqeeffaranoo. Mi-fasiqáusa Yísuna ufa íriusa rakéemaki káqinni óonuraasáuqa márídaqa qumeé faiqí kurídinnisee maría unna amaanufana ínniki uqéereffaranoo. Yísufa narí kúqu fidíkanannai misá kúqiranakinaana feefaurú fasiqanara sía irirai níkoqainaqqa nári kurídirana nári kai maréeqee nári nifaaqái quqéffaranoo.

²Miqífaqa ínnikiqari akaqáusa misá úfa iriséeqa mi-manda fasiqáusa naanna rámassee faiqí ánaasee qúmmuarira óosana mandóosana máreeffaranoo. Miqífaqa faiqí ánaasee akaqáusa misáuqa níqafamaseeqa quándaki ánoona aanara mandá ána fée qíffaranoo. ³Únna qída uqannífiqemariasa káaqa aináinara rímariasa márídaqa misá únna ínni qímannimi marífaqa mi-unnufánannai munnimma aina máree maríffaranoo. Óoqaindari náaru kísaaqasaa misá ufa nímmírifa kúqira ufa misásaa quqásai fanoo mi-kuqiráfa misára nífeesidanoo. Misá kurídi nímaqee marífa Ánutufa sía faiqáidanoo áfu maqasée deedaqinóo márídanoo.

⁴Óoqai innaarúnaindaraa qangiroouqa akaqáusa mandóosana marasoofanoo Ánutufa sía nífaunanau maréeqee idáki áquseenoo sáinandannai rumbáqoosa ufa áukuanara áfeesida káqi márídaqa.

⁵Óoqai indaarú máru fasiqausa mandóosana marasoofanoo Ánutufa sía nífaunanau nammári áufiranannai naruséenoo Nooana andeeqára óosana qímannimi marúna faqa narí faiqi námu dínni qísauku taikásee dínni ani qaaraqánda maraséenoo misá námufaqa asumu akoonnái quqánau.

⁶Soodooma máqusa faqa Koomoora máqusa faqa Ánutufa idánnai aiqámausa naru taikánau. Maasá aiqámausa mandóosana ákiaqa qáfamasee ruffaaqeera náru taikánau.

⁷Rootafa naríara andeeqárafafa márínau misá naríara naríara qúmmuarirana faqa ufa rukíarana faqa Rootafa qáfamaseenoo ákooqee márufanoo Ánutufa miná kai asumu akoonnái mara quqánau. ⁸Mi-andeeqara fasiqáfa misá qámbaanai márída faasaambáasaana misá

mandúfa írinoo misá mandóosana qáfee márufanoo ámuqusa mandáiki márinau.

⁹Qinée Peetooroosa minára irisée maaqí qídaqa Ánutuna ufa írimaria fasiqusa óosana óosana nimaniranaki áqufifanoo Karaambáiqqa misá mi-nimaniránaki dadaaqíra óosana íridanoo dadaaqiannoo. Mandóosana máree mariasa nárirana ámeemaanai quqáqaifaqqa márídaqa ufírira faasaanara áfeesida rakísira óosanara Ánutufa íridanoo márídanoo.

¹⁰Ánutuna ufara fídiqaammásee nári mandá nípata mandá nidiramau fímariasa misá náríra óosanara faqa Ánutufa fíraaqóo íridanoo. Únnaqira amaana ufa uqannífiqee maríasa misá ínniki paasóosida áanooqídaqa márídaqa. Innaarúnai káaqa qée maríasara faqa sía náaquqaifaqqa ruffíadaqa mandúfa kai qangiroouqa faqa nímiidaqa. ¹¹Mi-qangiroosá afeeka mi-manda fasiqáusa afeeka úrinaaqaranoo márídaqa mi-fasiqáusa ufa íríqa sía áanóomasee Ánutuna áfusaa óonuree misá náríranara qímamídaqa. Ánutufa narí kai andeeqáannoo fee qímasee minnísáidaqa.

¹²Únna qíra amaana ufa uqannífiqee maríasa náriqa kúara fuséena íriranamau fídaqa innaarúnai márí ainainnara sía írimaria ainainnara mandúfa qímasáida káasau aandauro foora ufaanákí nárifandínausa kambíqáida miqídaqa. Miqí maríasa Ánutufa káasau aandauro foora káqi náruannoo. ¹³Misá kurídirana moómoosa nímiifanoo Ánutufa miná áti quándeeqee náriqa nímiannoo. Nári mandá ainainnara nídimarina fáasaanasaa kaímma asasamánde máraidaqa. Ínnee Yísuna ufa írimariasaa qoomáqa ínni faqa moodáanaki qoomáqandúqídaqa nári níkaruqira oosana máraidaqa ínni andeeqée maríasa nisaurírana mandúqarana nímiidaqa kudimakídaqa miqídaqa. ¹⁴Únna qira amaana ufa uqannífiqee maríasa úmmuari marí anaaseena máraree qímasáidaqa randáidaqa. Misá mandá óosanara náararé mārīsa sía nímuuqu ídanoo. Únna qíra áana uqannífiqee maríasa misá fúrufari maríasa óonu rarisámeeqee ufaana fáinnai ubeekámasaifafa ufaana áridaqa. Mi-unnaqirána uqannífiqee maríasa náránara faqa aináinara faqa fanandírana akoofása márídaqa. Misá Ánutuna níqurarara ufa ámeemaanai maríasa márídaqa. ¹⁵Únna qída amaana ufa uqannífiqee maríasa misá andeeqára aana minníseeqa fífau dapi fúkasaa fídaqa. Óoqai Baraamafa Boosoorana ámaaku mandóosanna máree maría munnimmanara rúmammaraídanoo káaqa rídanoo namuqáa ufa irisée Isaraee máqannaasa nupuka náruaneera doonkísaa fímarinau. ¹⁶Miná doonkí fannoo faiqíara foo ufa qídanoo ákoona fúrufarira óosana rafáaqafímarinau. Minánnai Ánutufa Baraamana mandóosana qáoo qinau. Ínniki únna qíra amaana ufa uqannífiqee maríasa Baraamana aatáta fídaqa miqídaqa.

¹⁷Únna qíra amaana ufa uqannífiqee maríasa aadáturu nammari miqírausa márídaqa asuru miqírana úfai fannoo káqinni sufáfaa

quqáidanoo. Ánutufa firaa asukuna misá afeedamá nímaqaidanoo. ¹⁸Mi-
 manda fasiqáusa nári nifaaqa amooqímariana faqa fúrufari maríanara
 faqa ufa qídaqa. Faiqí ánaasee akaqáusa nári mandóosanakiqari fíndifi
 aaqee kái aanái ubeekárariafaqa mi-mandoosanná máree maríasa misá
 maréeqee nári ufaanaki mara nárídaqa. Mi-fasiqáusa nári mandáinainara
 nídiranannai ufaana fufúseeqa minakí mara nárídaqa. ¹⁹Únna qíra
 amaana uqannífiqee maríasa aaqee kái andeeqára aanai ubeekée
 maríasara únna qída unéemaana qímasee maasá mandá óosanakinaana
 idukíra óosana uqannífiqaanauree qímasaida nári kai faiqí kurídi
 maría oosana fannoo nári rumbánnimaqaidanoo. Nána ainaina moo
 mándainaina fannoo faiqí afaaqa rumbásainafa dóo mi-ainaináfa kai
 miná rafáaqafímari ainainafa máridanoo.

²⁰Miqí maríasa akaqáusa ásauku mundírana, Yísufa asumu máree
 marífa maasá karaambáiq, misá akaqáusa minára írimarianannai
 minánnai maa-maqánasaa kurídira mandainaina rafáaqafíranakinaana
 idukúnnsáidanoo andeeqára aanai ubeekéeqa kafáa quándaki kafáa
 mandá ainainaki áqufinausa mi-fasiqa anaaseesá indaarú mandáinainaki
 idá áfaisaa máriaasa maqee dóo firaaqóo uqanna idá qámbaanaki
 mandáinainaki áqufuafanoo. ²¹Miqímari fasiqa anaaseesa andeeqára
 aana sía qáfaifanooofau amaná márini. Misá káqikaaqoo qáfamaseeqa
 innaarúnaindaraa ufa rukíaidaqa kafáa quándaki fímariáfanoo firaaqóo
 mandáikidanoo. ²²Misá óoqeenáasa ufamáu fídaqa fainí narí fídirona
 kafáa narí náidanoo, kúarara foora afaaqa nammári uqusáinanoo kafáa
 óonu dikoomakí dooná réeree máreenoo ánidanoo misá miqímmidaqa.

**Peetooroofa Yísufa kafáa qúmuaninna ufana faqa maa-
 maqa maaqána idáqaaninna ufana qímaqoofa.**

3 ¹⁻²Óo qíní qifaaqasáa qíqoondúqa qinée indaarú pása ákara
 rúmasee ínni nímaqaqiafana kaifáa máa maqee ínaaqianna ákara
 rúmannaqaidaqa. Aiqáma ákaraqaraki ámiqira ufa ínni nitikúraki
 quqárara níkaru qímaria fasiqausara ínni náaqoo áuqeeqa óoqeenána
 náaquqara tamummaqara fasiqausa ufa qánaqa íriaqeeera. Asumu máree
 marífa maasá karaambáiq miná aaquqíra ufa narí niqiqoo fásiqausannai
 ínni qímannimu aaquqirufana íridaqa sía aunúqa, írida máriaqa. Minára
 faqa ínni náaqoo áuqaida ákara rídaqa.

³Ínnee máa indaarúqaa ainaina íriaqa, sía íriqa fúrufari foora. Taikára
 aukuaana akaqáusa nári mandáinainara nídirana mara quqéemaría
 miqímariasaa kambiqáfiqa ínniara ataasá átaasaida maaqí qifáranoo.

⁴Yísufa kafáa qúmiraree fee qínoo fee. Yáqoo fee máridanoo fee sía
 kafáa qúmuannoo. Dóo maasá qikeekú qikaakú dóo kambiqafi kúqiquau.
 Óosana ároo aukuanasaaqari aiqáma ainaina amana kái fídanoo.

⁵⁻⁶Qinée Peetooroosa minára maaqí qídaqa. Mi-aaqara ufána qímariasa

maa-ainainnára qikóomma írirara qaifaqée qídaqa únnaqimásaida sía íridaqa. Óoqai Ánutufa maa-maqa maaqána nammári áufiranannai kurídinau. Óoqai indaarú Ánutufa qufanoo sía máru ainainnai maa-maqa maaqána áuqusoofanoo kambíqanau. Maa-maqa maaqána nammárinnaí áuqusoofanoo nammárikigari kambíqanau. Kafáa miqóoqari nammári áufiranannai maa-maqa maaqána óoqeenána ámiqimmandee kurídinau. 7Máa mária maqa maaqana faqa innaarúna faqa Ánutufa narí ufannái afeedídanoo idánnai qámataikáanifeera afeedídanoo. Innaarúna faqa maqá faqa mandá óosana máree maríasa faqa Ánutufa afeeda máqai faqa márída moodáa kari idáqama taikáannoo fee qídanoo. Mináuqara faqa misá qíkooqai faqée qímasee únnaqidaqa sía írida qee qídaqa.

8Qiní qíqoondiuqa maa-ainainná sía aunúqa ámiqimasee íriaqa. Karaambáiqua írifa maaqímminoo máridanoo moodáa faasaana faqa moómoo aukuaana faqa (wan tauséenna áukuana faqa) amanamana kái fee qínoo máridanoo. Akaqáusa karaambáiqua ufa ánoonara sía dauní kambíqa qímaqaidanoo fee qídaqa nóori runídaqa. 9Karaambáiqua sía anuqídanoo, maa-maqa maaqánakinaa fasiqa ánaasee moodáa nariranara ákooqaidanoo misá aiqáma nári mandáinaina nímeesuqusée nóori Ánutufinnai ubeekámafi minní kai fuaqéera minára ámiqimasee kísaaqasaa aiqámausa nífeesidanoo. Kísaaqa aukuanara faqa qúsa aukuanara faqa amanamana kái fee qídanoo ámiqimasee nífeesidanoo.

10Karaambáiqua kafáa qúmira faasaana qúmuara fasiqara foora tautúmasee kambíqaannoo. Mi-faasaannásaa innaarúna firaqóo dárara qírana námufaqa dóo taikáfuannoo. Innaarúnaki mári ainaináusa quqoona faqa súani faqa fásau faqa aiqáma idá qáma taikáfuannoo, maa-maqa maaqána faqa minakí mári ainainafa faqa aiqáma qáma taikáfuannoo. 11Miqínoo aiqáma ainaina idáqama taikáaninnanara irisée ínee minára nána óosana faqaasa márifaree fee qídee. Íneeqa rufíaseeqa máriranara náaquqara andeeqara márirana márídaqa Ánutuna ufamau fídaqa faiqí anaaseeki andeeqásee máriaqa. 12Ínee Yísufa koorooianinna faasaanara áfeesidaqa íneeqa andeeqára máriranannai mi-faasaannára káqi káqi ániannee qímariafanoo. Mi-faasaanná innaarúna faqa innaarúnai mária fasau námufaqa aiqáma idá firaanánnai tasírisirimma taikáfuannoo. 13Ánutufa fúka innaaruna faqa maqá faqa kúqaa áuqu quqánnimaqánauree qíma afeekaikámmaqoofa máridanoo. Mi-fuka maqánasaa andeeqárausa kai mi-fuka maqánasaa márídaqa nifaqa quqásee maasá maqúsa uqannée qifáranoo. Maasá mi-fuka maqusánara kai áfeesida márídaqa.

14Qiní qíqoondiuqa ínee mi-faasaannára afeesida márídaqa Ánutuna áfusaa márídaqa nisakadikí qikairí síaisa mandáinaina síaisa máriaqa ínee faqa Ánutuna faqa nóori runírafa sía mi-qambaanná máriani asoórana kai máriani.

¹⁵Ánutufa maasá qíkaqaafasaa Pauroona narí írirana ámufanoo maa-akarána rúmaqoomau qinée faqa mi-maú kai fidaqa. Mifá maaqímandee ákara rínau. Karaambáiqá sía dauní qúmi marína sía fífau kísaaqasaa máridanoo, maasá náriranara ákooqaifanoo maasá innaarúnai asumu márirana máraaqeera kísaaqasaa nífeesidanoo. Pauroofa qínnaqoo miqóo kai ínni írirafa miqóo kai fúani. ¹⁶Pauroofa narí pásauqaki mi-ufánara qídanoo miqí qímasee qímannimidanoo. Miná pásauqaki faiqí irisée sía dadí ánoona íriaqaa íra afeeka ufa akaqáfa máridanoo. Akaqáusa írirana síaisa múnuree míniree ímariasa mi-afeekufána íriqa mara saeemméeqee úqiqammeeqee káqi rúnna ubeekáidaqa. Sía Paeroonaindí kaifau miqídau aiqáma Ánutuna ufa ákarakinaana miqí kaimmídaqa náriqá kai nári kurídirana mara náakida miqídaqa.

¹⁷Qiní qíqoondiuqa qinée mi-ainainnára aaquqímannimaqáunaqa írimariafanoo. Minára aufárida rakísida máriaqa. Ufa rukiée maríasa nári áaqaranannai ínni rarisámeeqee káqirúnna quqáidaqa. Miqífaqa ínnee óoqai máriu máriranaki fíqa sáamurifaara. ¹⁸Maasá Karaambáiqá maasá asumu máree marífa ásauku mundírafa Yísufa miná ámiqira márirana írirana minakí kai fidaqa maqee maqee innooqáaqa. Maqee faqa náaru náaru faqa miná amooqíra ufa máriani. Kúqaa.